

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **G. D.**

oskarżonego o popełnienie czynu z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2026 r.,

skargi pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej R. sp. z o.o.

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 29 kwietnia 2025 r, sygn. akt III Ka 45/25,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Łańcucie

z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżycielkę posiłkową kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20, Sąd Rejonowy w Łańcucie uznał G. D. za winnego popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to skazał go w trybie art. 37a k.k. na karę grzywny w wymiarze 200

stawek dziennych, ustalając przy tym wysokość jednej stawki na kwotę 35 zł. Ponadto, orzekł obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 23.000 euro na rzecz pokrzywdzonej spółki.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2025 r, sygn. akt III Ka 45/25, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, zarzucając:

„rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 437. § 2. k.p.k. w zw. z art. 439. § 1. pkt. 4) k.p.k., przez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na stwierdzenie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439. § 1. pkt. 4), która zdaniem Sądu Okręgowego miała polegać na orzeczeniu przez sąd niższej instancji (Sąd Rejonowy w Łańcucie) w sprawie należącej do właściwości sądu wyższej instancji (Sądu Okręgowego w Rzeszowie), które to naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia Sądu Okręgowego, ponieważ, gdyby Sąd Okręgowy błędnie nie uznał w zaskarżonym wyroku, że wystąpiła wskazana powyżej bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439. § 1. pkt. 4) k.p.k., nie doszłoby do wydania niedopuszczalnego wyroku o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę Prokurator Rejonowy w Łańcucie wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku było stwierdzenie przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie, że zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. z uwagi na to, że Sąd Rejonowy osądził przestępstwo oszustwa w stosunku do mienia znacznej wartości, które z mocy art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k. należy do właściwości sądu okręgowego. Przedmiotem osądu w niniejszej sprawie był bowiem czyn zakwalifikowany przez prokuratora w akcie oskarżenia, jak również przez Sąd Rejonowy w Łańcucie, który uznał oskarżonego za winnego czynu opisanego w akcie oskarżenia, jako występpek oszustwa z art. 286 § 1 k.k., który polegać miał na tym, że oskarżony „*doprowadził firmę R. sp. z o.o. reprezentowaną przez Prezesa Zarządu S. O. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci samochodu P. o nr rej. [...] o wartości 53 000 Euro poprzez wprowadzenie wymienionego w błąd co do zamiaru zakupu pojazdu przez firmę B. S.R.O., wytworzył u niego błędne przekonanie, że działa w imieniu i na rzecz wymienionej spółki oraz, że jest ona stroną umowy, uzgodnił warunki sprzedaży i cenę przedmiotowego pojazdu, nabył posługując się danymi wymienionej spółki pojazd, a następnie zapłacił kwotę 30.000 Euro nie uiszczając pozostałej części należności czym spowodował szkodę w wysokości 23 000 Euro*”. Przedmiotem osądu było zatem oszukańcze działanie oskarżonego w stosunku do mienia w postaci samochodu, którego ustalona wartość mieści się w definicji mienia

znacznej wartości z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 5 k.k. (po przeliczeniu walutowym przekracza bowiem 200.000 złotych).

Zgodzić się należy z Sądem odwoławczym, że pojęcia mienia znacznej wartości nie należy odnosić do wysokości szkody poniesionej przez pokrzywdzonego przestępstwem oszustwa, ponieważ są to odrębne zagadnienia, lecz do wartości przedmiotu czynności wykonawczej tj. w niniejszej sprawie do wartości mienia, którym niekorzystnie rozporządzono. W orzecznictwie przyjmuje się, że początkowa spłata zobowiązania nie świadczy o zdekompletowaniu znamion czynu zabronionego z art. 286 § 1 k.k., do których nie należy szkoda w mieniu osoby dokonującej rozporządzenia. Nie można przy tym odmówić racji skarżącemu, że tej wartości mienia, którym niekorzystnie rozporządzono, nie należy zawsze automatycznie utożsamiać z wartością rzeczy będącej przedmiotem transakcji między oskarżonym a pokrzywdzonym. Kluczowy jest w tym zakresie opis czynu zarzucanego i przypisanego oskarżonemu w Sądzie I instancji, a także pomocniczo ustalenia faktyczne sprawy.

Lektura wyroku i uzasadnienia tego wyroku Sądu I instancji w przedmiotowej sprawie prowadzi jednak do wniosku, że wartość mienia, którym niekorzystnie rozporządzono, ustalono w wysokości stanowiącej wartość samochodu tj. 55.000 euro. Z ustaleń faktycznych wynika, że samochód został wydany oskarżonemu bez uiszczenia jakiegokolwiek kwoty, a pokrzywdzony przystał na zaproponowane przez oskarżonego warunki spłaty ustalonej ceny w trzech transzach, przy czym najbliższa miała obejmować kwotę 30.000 euro, a pozostałe - 23.000 euro i 13.000 euro. Oskarżony uiszczył pierwszą transzę w kwocie 30.000 euro w umówionym terminie, kilka dni po odebraniu samochodu, zaś następnych już nie uregulował. Zamiar popełnienia przestępstwa oszustwa i niedokonywania płatności przypisano oskarżonemu w tej sprawie od początku negocjacji z pokrzywdzonym (s. 36 uzasadnienia wyroku SR). Okoliczność, że oskarżony dokonał następnie częściowej wpłaty ceny w tej sprawie miało wpływ jedynie na ustalenie wysokości szkody, a zatem i rozmiaru obowiązku kompensacyjnego. Nie jest wykluczona sytuacja, w której Sąd *meriti* mógłby ustalić pojawienie się zamiaru przestępczego na późniejszym etapie, wówczas należałoby rozważyć ograniczenie przedmiotu procesu do innej wartości mienia. Nie miało to jednak miejsca *in concreto*. W tym

przypadku uznać więc należało, że w tej sprawie przedmiotem czynności wykonawczej był pojazd o wartości przekraczającej 200.000 złotych.

Na marginesie dodać należy, że takiemu rozstrzygnięciu nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że zaskarżony skargą wyrok zapadł po uchyleniu uprzedniego wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 3 lipca 2024 r., sygn. akt III Ka 329/24, przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 17 stycznia 2025 r., sygn. akt III KS 57/24, i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W wymienionym orzeczeniu Sądu Najwyższego w istocie nie analizowano i nie dostrzeżono tej kwestii, nie stanowiła ona bowiem przedmiotu skargi, a przyjęta wówczas przez sądy obu instancji w ślad za aktem oskarżenia kwalifikacja prawna czynu z art. 286 § 1 k.k. nie wskazywała na niewłaściwość rzeczową sądu rejonowego. Wymagało to bardziej pogłębionej analizy okoliczności sprawy przez pryzmat opisu czynu i ustaleń faktycznych, prowadzącej do ostatecznej konstatacji o niewłaściwości sądu rejonowego do rozpoznania tej sprawy, czego wyrazem jest niniejsze postanowienie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy skargę oddalił, co skutkowało obciążeniem oskarżycielki posiłkowej kosztami postępowania skargowego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł]

Marek Pietruszyński

Paweł Wiliński

Małgorzata Wąsek-Wiaderek